

Előfizetési árak:

Egy évre ..... 6 frt — kr.
Fél évre ..... 3 — —
Negyed évre ..... 1 — 50
Egy hóra 10
Egyes szám ára 8 kr.

Kiadóhivatal:

PECSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám
Nadosy-fele ház)
hová az előfizetések és a lap
szétküldésére vonatkozó felszólá-
sások intézendők.

PÉCSI FIGYELŐ

(PÉCSI HIRLAP.)

Megjelenik hetenként kétszer: **szerdán és szombaton.**

Szerkesztői iroda:
PECSÉTT, Széchenyi-tér 12-ik szám,
hová a lap szemléli részét
illető minden közlemény
intézendő.
Kéziratok vissza nem adának
Hirdetések
a kiadóhivatalban vétetnek föl.
Előfizetések elfogadotnak még
valamennyi könyvkereske-
sésben.

Egyes számok kaphatók:

Wiedinger N. utóda Domján I., Valentin K. fia (Széchenyi-tér), Engel Lajos (fő-utca), Hochrein Jozsef és fia (Széchenyi-tér) Böhm Manó (fő-utca), papir- és könyvkereskedésükben
Mindenzen helyeken előfizetések is elfogadotnak.

A baáni fegyelmi ügy.

Harmadik közleménnyel állunk immár elő a baáni fegyelmi ügyben, melyet teljes világitásban kívánunk bemutatni a megye közönségének. Mert nem mindennapi esettel állunk szemközt, mely kivált most, a közigazgatás tervezett reformjának küszöbén igen alkalmas tárgy arra, hogy az illetékes körök elgondolkodhassanak fölötté és siettessék azt a nagyon hangzatosított reformot, mely talán véget fog vetni a mostani szegénytelen állapotoknak.

Jelen közleményünk a multkor közölt határozat ellen való főllebbezés, melyet a panaszosok jogi képviselője Jagits József ügyvéd szivességéből közlünk, miután ez is bepillantást nyújt a fegyelmi ügy kulisszái közté. A főllebbezés így hangzott:

Tekintetes Alispán Ur!

Purman Károly volt baáni körjegyző, Purman Ferenc jelenlegi körjegyző s Baan községnek 1878. évről volt előjárósága elleni panaszunk folytán 1890. évi 8697. sz. a hozott határozat ellen nyílt határidőben felebbezését jelentünk be a következő okokból:

Sokkal többet vartunk T. alispán ur elsőfoku határozatától!

A fentisztelet határozat sem Baan községet, sem minket ki nem elégitett: mert rendelkezése és indokolása mig oly halvány képet sem tükrözi vissza Baan község ügykezelése és háztartásában évtizedeken keresztül folytatott ama visszaéléseknek és garazdalkodásoknak, melyeket tisztelettel alulírottak áldozatlansága árán a mult év során fogauosított négy heti vizsgálat napfényre hozott és igazolt!

Panaszunknak jó akaratuuk által vezérelt s tulajdonképeni célja mélyen sértett községi érdeket orvoslása, alapjából aláasott, mely gyökereket vert corruptió által megingatott községi ad-

minisztráció helyreallitása, törvényi és erkölcsi elégtétel szerzése zolt. Kimutatni törekedtünk, hogy községünk sorsa évtizeden át megbízhatlan kezekbe volt letéve, hogy a községi ügy és vagyon kezelés ezek önös és aljas cseljái pusztá eszközzévé törpült s hogy a lelékimeretlen gazdálkodás Baan politikai községet az erkölcsi silyedés örvényébe s vagyonbukás szelére juttatta. Elérni akartuk, hogy a panaszolt jogrend-ellenes állapot lelepleztessék, a törvényes adóministráció és a tiszta vagyonkezelés helyre állítsassék, a büntösök kinyomoztassanak s évtizeden folytatott üzemleikről törvény előtt leszámolva kivegyék a kidermelt büntetésüket!

S ugyan e nemes és önzetlen cselunkat T. alispán ur fentisztelet határozata miként honorálja?

Minden észmei és logikai kapcsolatot nélkül előránt a vizsgálat nagy tömkelegéből néhány pontot, ezek alapján kihoz pár száz forint „kellően el nem szamolt” összeget, ennek megtérítésére kötelezi panaszoltokat s nagy haugon a község előjáróságát „utasítani határozta”, hogy marasztaltakak pereljék be, mert ha nem, majd ő T. ügyésze által — de természetesen a község kontójára — fogja a pert megindítani.

Öszinté megvallva T. alispán ur, erre egyáltalában nem voltunk kíváncsiak!

Annyit laicus észszel a vizsgálat előtt mi is tudtunk, hogy a közjavak kezelői azt a mit azokból „kellően” vagy egyáltalán el nem szamoltak, megtéríteni kötelesek. Ezért a vármegyét emberének a közszolgálat rovására s tisztelettel alulírottak anyagi hátrányára, bizonybizony kar volt a vizsgálat fogauosítása cseljából teljes négy hétre meoio drága időt Baauban eltöltöni és elposcsékolni. Ezt az arithmetikai eredményt sokkal tüzesebben és határozotabban megállapította és megállapíthatta volna maga a vármegye tisztelt főszámvevősége is. Hisz a törvényhatóságnál rendelkezésre álló iratokból constánthatla volna maga a T. főszámvevő is, kik voltak Baan községnek az elmúlt évtizedeken keresztül vagyonkezelői, mit szamoltak el s mit vontak el a község jövedelmeiből.

A fentisztelet határozat tehát, — midőn bírálata tárgyat tisztán részletes arithmetikai számadasra szállította le, a cselekményeket és mulasztásokat pedig, melyek az igazolt pénz és vagyonhiányt előidézték, teljesen számon kívül hagyta, halomra döntötte nemcsak a vizsgálatnak ethikai értéket, de elvette magának a határozatnak törvényi és anyagi jogi alyat.

A nebeztelt határozat a vizsgálat legfőbb igazolt pontját még csak figyelemre sem méltatja! Legnagyobb részén csak könnyűen átitlik, mintha ama évtizeden keresztül, melyre a vizsgálat kitérjedt, néhány száz forint „helytelen elszámolásan” kívül Baan község ügykezelése és háztartása keretén belül, egyéb figyelemre méltó dolog csakugyan nem történt volna!

Hogy panaszolt körjegyzők és községi előjáróság évtizeden keresztül a község vagyon bevételei és kiadásairól úgy szólván semmi számadást nem vezetett;

hogy a törvényhatósághoz fölterjesztett évi községi számadások „hamis” adatok alapján nagyobb részt hasból készülték;

hogy a községi praeliminaris és a számadás törvény szerint so'a nem tárgyalott és be nem tartott;

Hogy a községi jövedelmek hová fordításáról a községi képviselet törvény szerint soha nem határozott;

hogy a község évi jövedelméből 1000 egész 2000 lrtig évenként elvonatot, a küllőben is hamisan szerkesztett évi községi számadásban el nem szamoltak s a törvényhatósághoz jóváhagyás végett föl nem jeresztettek;

hogy üzemleik palasolására az ellenőrzésre hívott községi közönség és a föllgyeleltre jogosult vármegyey törvényhatóság kijátszása és félrevezetése cseljából roszakaratulag hivatalos pecsét alatt hamis képviselőtestületi jkönyvet gyartottak és ezek kapcsán terjesztették föl számadásukat, kiszékölvén a jóhízemű törvényhatóság jóváhagyását és felelősség aluli fölmentésüket;

hogy a község lakosaira a törvényhatóság

A „Pécsi Figyelő” tárczája.

Ő Főlsége — a királyi Nap.

- Elhagysz? — kérde a leány.
- El — felelé az ifju.
- Örökre?
- Örökre.
- Szeretsz?
- Szerettek . . .

A csöndes lugas délignyilói visszhangozták: „szerettek” . . .

Ott esett meg a csöndes, félhomályos lugasban, a hol összefut a jerikói loncez kaeskarings indaja . . .

Külön torrón süttöt a nap. A nagy természet kabultan, részegen szűresölte telhetetlen mohósággal bódító illatát a nap perzselő fényben való szerelmének, — mely, hogy ravetette óriás szemeknek olvasztó tüzét egy-egy kis virág szüli arczára — nehéz szerelem előli hatalmának súlya alatt rogyott az térdre előtte.

Barsonyos szirmai földig perzselve alétlan hanyatlottak le a belső tűz heves kisugárzásától. Imbolygó koronája a tigris-liliomnak extasiszertüben villogott; magasra nyuló porzói izgalomban messiasi kéjben reszkettek. A pi-pacs, telhetetlen vágyban, lángvörösen égve, a kakukfű, a demutakfű, odaadó szerelműeknek szerény mezében, — a margitka, a vad zsalya gyűlöletes irigységgel pompázó fejével — mint egy nagy, kolossális hatalomnak hódolt, a mi ott öntötte fölöttük kéjhajbászó roszaságának sugarait — magához lancelvára a kacért és az ártatlant, — ott állva örök időktől fogva örök időkig: Ő Főlségének, a királyi Napnak . . .

. . . És benn a lugasban, a mit lágyan körülfolyt a loncez, a délignyilós, a liova — csak egy-egy sugárka, ha téved, egy haszontalan résen át: szemben llt a leány és az ifju. És a leány kérdé:

- Elhagysz?
- El — felelé az ifju.
- Örökre?
- Örökre.
- Szeretsz?

— Szerettek . . . De nem avval az éb-resztő, izgalmas, banális szerelemmel — a mire oly régen tanit bennünket, roszra hajló embereket, a mi viláogságunk, a mi boldogságunk: a királyi Nap, — melynek már annyian estünk áldozataul, — ti leányok — és mi férfiak. Nem avval a szerelemmel, a mely egy rövid, tünő pillanat kéjéért koczkára teszi a jövendő hosszantartó, boldogságos világit. A mely, hogy egyszer érezze az idegek részegségének kábító gyönyörét, fogadalmat tesz az örök fájdalom-ban való józanságra. Az én szerelmem mély, édes, föl-melő szerelem — a mely boldogit és örökre ltvőt ad. Az én menyorszámom ott van a te szemeidben, — a melyeknek mélysége szentélyébe ha bele nézhetek: a legnagyobb boldogság nekem jutott osztályrésztül . . . De érteni arczodat, — suttagas melegével perzselni bórödnök havát, — kéjben, láztól égve beszivni leomló hajzatod kábító illatát: az nem az én világom, — nem az én igaz, hü, meleg szerelmemnek a viláogságához méltó . . .

A leány villogó szemmel, lángoló arcczal — picziny kezét zibáló kebelhalmára szorítva hallgatta. Édesen esett neki a beszéd és mégis

által meg nem engedélyezett kivetéseket eszközöltek erről, de a törvényhatóság által megengedett adókievetésekről évtizedeken keresztül senkinek, de még a vizsgálatra kiküldött bizottságnak sem számoltak;

hogy a törvény által megengedett és meg nem engedett adókievetések összeírásai lajstromból, minő: a közmunka, községi pótdó, fogasztási adó, községi előfogat és csőszök bére stb. ömögukat és számtalan „elvarátukat“ kibragyatták s e szerint saját adótarozásukat jogosítlanul a nagy közönségen vették meg;

hogy a járási főszolgabíró, utbiztos és más urali személyek saját céljaikra, járási pándurok tartása, ruházata, szolgabíróság irnok díjazása stb. czimén évenként több száz forintra rugó összegetek zsaroltak ki az elvetemceett előjáráságtól;

hogy végre üzemleiket hivatalos jogkörrükkel visszaélve évtizeden keresztül galád fondorlattal, tervszertleg gyakorolták s panaszolt esekelményüket csak fáradságos négy heti vizsgálat folyamán, a szembe állított bizonyítékok sulya alatt ismerték be.

Mind Ezeket T. alispán ur a fönttiszteelt határozatában nem csak illetékes hatósági megrovásra, de még figyelemre sem méltatta!

Arucz csapasa ez ama jogi axiómának: hogy a községek a törvény különös oltalma alatt állanak — és valóban szomorú képe ez ama kötelei föllgyeületnek, melyet a törvényhatóság központi és járási hatósága a községek ügykezelése és háztartása fölött gyakorolni nem csak jogosítva, de köteleve is van.

Ez a meggyőződés érelődött meg e pillanatban lelkünkben, midőn a fönttiszteelt határozatot olvasva még ama nehézségekre is vizsgálantunk, melyekkel a vizsgálat foganatosításának tartama alatt, a fölttes hatóság elötnök föllfoghatlan közönye miatt, a panaszoltakkal szemben megkülzdenünk kellett.

Panaszunk beadása után, már a vizsgálat első napjaiban igazolt visszaélések és büncselekmények daczara Purman Ferencz körjegyző, Eckhardt Mihály községi bíró és előjáró társai kifejezett kérelmük daczara állásukban megbagyattak s föl nem függesztettek.

Ezek között Purman Ferencz körjegyző jelenleg is működik, Eckhardt Mihály bíró és előjáró társai pedig csak az 1890. évi május havában megtartott előjáró választások váltak meg állásaiktól; mert T. Antal Pál főszolgabíró ur őket kijelölésre nem méltatta; s mert a község választó közönsége is udorral fordul el azoktól, a kik a bennük helyezett bizalmával hat éven keresztül őrül rútl éltek vissza.

Ez az oka T. alispán ur, hogy a vizsgálat csak részben mondható sikerültnek, jó nagy részben pedig a tíz év visszaéléseit örökös homaly fogja fedni, mert a községi iroda s levéltár a vizsgálat tartama alatt is panaszolt előjáróság hivatali birtokában hagyatván, ök azokból a vizsgálat biztos többszöri s erélyes fölhívása daczara — a dolog természete szerint

saját érdekükben — csak azon hivatalos iratokat és adatokat szolgáltatott ki a megvizsgálás végett, melyeket a vizsgálat bizottság elől — midőn az az iradat előtaglatta — már el nem tehettek, vagy melyekről nem is gyauították, hogy visszaélések nyomára vezetnek. Ez okozta, hogy míg a vizsgálat bizottság a községi lak egyik helyiségében nyomozta a bünt, addig a másik szobában vadítottak tervegegetek, kire kenjek a felelősséget s miként húsítás meg a vizsgálatot. Okiratokat szedtek össze es gyarították, hogy a törvény- és jogellenesen elköltök községi pénzek elszámolásauak legalább látzatát producálhassak.

Enek tulajdonítandó, hogy a törvényhatósághoz fölterjesztett s jóváhagyott községi számadások alapjául szolgáló képviselő estültei határozatok, bevételi es kiadási lajstromok, a községi ingatlanok, vasar- es regaljogok berbeadásáról szóló jegyzőkönyvek, jogosítlan adó kivetési es beszédesi lajstromok stb. között csak egynehányat kerihette birtokába a vizsgálat bizottság s így tíz éven keresztül volt községi vagyonebörök, szára nem egyéb tanuk es panyosokos külön kibálgatásával volt kénytelen a való községi jövedelem es az elszámolt bevételi tételek között különbözetet — tehát a hiányt, a lehetőséghöz képest megállapítani.

Ez elősorolt nehézségek daczara a meg-ejtett vizsgálat sulyos beszámításu esekelményeket rött es igazolt panaszoltakkal terhére.

Ezzel szemben elenyésző parány — mondhatnók határozatlan előnyös — azon felelősség, melyet panaszoltaknak a nehezelt határozat értelmében törvény elől viselniök kellene.

Összevéve az egész abból áll: hogy évtizeden keresztül jogosítlanul elvont es saját céljaikra fordított községi pénzek egy részét megteríttek es visszafizessék, de ezt is kamat es költség nélkül s legszegidebben minősítve „kellően el nem számolt községi követelés czimén“ csak akkor, ha majdan a polgári bíró elől beperesítettek s magukat még egyébként meg nem védhetvén, annak idején majd elmarasztaltatnák.

E szerint panaszoltaknak éveken keresztül Baau község ügykezelése es háztartása keretében viselt dolgaikról törvény elől számolnók nem kell!

Purman Károly es Purman Ferencz községi körjegyzők a visszaés-ök tíz évi lancoatlanak értelmi szerzői közül csak az utóbbi fog még „fegyelmi uton“ meghallgattatni, vaj on része van e a hivataloskodása alatt lefolyt s „kellőleg el nem számolt“ adóvegrehajtási költségek citalajdonításában?

S ha abban, a mit egyébként a nehezelt határozatot már a priori constatált, — mert az ő ideje alatt befolyt 2375 ft 72 kr. adóvegrehajtási költség Eckhardt Mihály bíró terhére „iratni határozta“, — Purman Ferencznek része nincs: ugy ő neki sem lesz további büntódása; mert:

hogy az 1885. év óta atyja es körjegyző

Purman Károly helyett, ennek tehetetlensége es hanyagsága miatt ő vezette Eckhardt Mihály 1885—1890. évi volt bíróval községünk admisztratóját es vagyonekzelesét;

hogy ő csinálta es állította össze a község évi, a fentiek szerint „hamis alapon“ készült számadásait;

hogy ő fogalmazta es íratta ala a község jöhisemű bérölivel ama hamis tartalmu ellen-nyugtákat, melyek szerint évröl-évre különböz címeken, több száz ftra menő községi bevetel eltitkoltatott s meg nem engedett más czélra fölbaszatolt;

hogy ő fogalmazta s helyettes jegyzöként — az ülésen es minőségben veven részt — írta ala Eckhardt Mihálynak 1886. évi bírói számadási tárgyalása alkalmával 1887. évi július 10-én fölvett ama képviselő testületi jegyzőkönyvet: mely szerint a község valóságos bevetele 6937 ft 10 kr., kiadása 6486 ft 28 kr., pénztári maradványa tehát 450 ft 82 krt tett ki, melyet azonban, midőn a számadás a törvényhatósághoz fölterjesztendő volt, magával a számadással együtt sajátkezl névalírása s körjegyzői pecsét alatt hamisítva hiteltesített s ennek képesán olynemű számadásra eszközölte ki a feletes jóváagyást: melyben a valóságtól elterelő bevetelként 5858 ft 76 kr., kiadsként 5407 ft 64 kr. s pénztári maradványként 450 ft 50 kr. volt fölvéve s mely szerint tehát magában ezen évben a község 1078 ft 34 kr. erejéig megalosaltott;

hogy 1886. évben megyei tiszti nyugdíj alap javára követni s három év alatt beszédni rendelt 2 százalék megyei pótdó még 1889. év folyamán a vizsgálat foganatosítása alkalmával, — tehát körjegyzővé megvalasztatása után egy es fél évre sem volt kivétel es beszédvé;

hogy körjegyzősége alatt, — daczara annak, miként a képviselő testületnek ő is nemcsak tagja, hanem tollívője es könyvelője is volt, — rendes képviselő testületi jkönyvek nem vezettek, az adóvegrehajtási költségek el nem könyveltettek stb.

Mindenzen büncselekmények es kötelességmulasztásokért T. alispán ur nehezelt határozata szerint Purman Ferencz nem tartozik felelősséggel!?

Mily ingatag es tarthatlan T. alispán ur fönttiszteelt határozata, egy rendelkezése es indokolása, mint panaszoltak esekelményei minősítése tekintetében az — tekintettel a főnebb előadottakra es a vizsgálat során bebizonyítottakra, bővebben indokolni merőben fölősegesnek tartjuk. E helyütt tehát röviden csak következőkre bántorkodunk szorítókn:

Eltekinvén attól, hogy a hiányzó es be nem számolt községi pénzekből ki es mennyit használt föl jogosítlanul saját vagy mások céljaira, kétségtelen tény az, Purman Károly es Purman Ferencz körjegyzők, továbbá Pöpl Janos, Lindeman György es Eckhardt Mihály volt községi bírák hivatali állásukban éveken keresztül a köz-

fajt, hogy ez a férfi olyan gyöngye, olyan becsületes. Reszketeg hangon szólalt meg:

— Beszélj, beszélj! . . . kérte es puha karjait az ifju nyaka köré füzte. Az megjédt. Lefejtette az ölelő karokat, elkaptá ajakát a csókos szájtól.

— Ne ölelj, leány. Ne érintsd ajakad lánghevével ezt a szájat. Érzem, — ha rátapadva ajakomra, kebelemer vonnának — összedülne fölöttem a világ, elborulna szerelmem egy, te-kete, letörülhetetlen folt esnék becsületességem tisztaságára. Férfi vagyok: jellemvonásom, erényem: az erő, a magamom uralkodni tudás. De elveszne mindez, megtörnék egy pillanat ellenáll, áthatlan hatalman. Elsodorna engem is az örvény, — a melybe, hogy már mennyien buktak részeg fölvel, — örökre meghalva; szomorú példaadás nekünk . . .

— Férfi. — az a szerelem, a melyik öl, az a te üdvösséged — mondá a leány.

— A melyik öl? — kérde az ifju. — A melyik öl — igen. De nemcsak a férfit öli meg, hanem a leányt is. A férfi megbötlök es újra fölemelkedik — de a leány elbukik —

örökre, soha többé föl nem kelhetően. — Mert ha a viragot megfosztják himporától — elhervad. Ha a leánynak elveszik azt, a mi legszentebb neki: az ártatlanságát — számüzve van a világból — a társadalomból.

— A szerelem fölém! — mondá a leány. A szerelem mindig holdogit es soha sem ad bánatot . . .

— Az én szerelmem nem a tied? Igen. Ha majd átölelnél, ajkad rátapadna az ajka komra, színám annak mézét, kábitó, megrontó csókját, érezném agyamnakk forró meghibbanásában, eltűnő mámorában reám szállani egy pillanatra a mennyből leszakadó minden boldogságot, — elkábulnék — visszaszorítám én is a te tettedet, csókolnám én is a szádát, a szemedet, a hajadat — egy percze eltűnne szemem elől minden, a mi előttem lebeg a mult es jövő rajzataiból — es mi lenne a vége? Keső bánat, szomorú fölérédés, minden boldogságunk efeledése. Téged nem bagyna boldogságban élni a tudat, megmételezné kéjednek minden perczét a szörnyű tudat, — hogy megrontottál egy embert — a ki szeretett, — de éppen mert szeretett, félt téled, — én pedig

hordoznék magammal egy sötét pontot, hogy elvettem egy leánynak mindenét, a mit nem én adtam neki es így nem adhatok vissza. S mindez miért: egy percnyi boldogságért? Tudod mi a boldogság? Egy pillangó, a mely leszáll rád, — megül az agyadat, befűdve nehéz, himporos, tárdód-csukodó szárnyával a két szemedet — s akkor elszáll messze s a merre jár, köny marad a nyomában — hagyván maga után szédítő mámorunk a borzalmas fájását . . . Ezt nem akarom. Férfi vagyok es erős. Szeretlek. De megyek . . . Élji boldogul! Isten veled! . . .

Fölkelt es elindult. De a leány fölugrott, a szeme tüzbén, a két keble magasan lüktetve, szilaj szerelimmal fova karjait a nyaka körül: cseresznyepiros ajkait odatapasztva az ő ajkaira — es nem ment el. Az erős férfi elbukott. Megtanulta a nap szerelmét . . .

. . . Es a fölötök indái közt egy kis részen indiscreten tört be Ó Fölségének a királyi Napnak egy kaczagó sugara.

ség ügykezelése és háztartása körül hivatali kötelességet mulasztottak; minthogy pedig ez által a község megszámíthatatlan kárt szenvedett, kötelességességük a btk. 471. §-ában ütközik és a hivatali visszazelés vétségének tényálladékát állapítja meg.

Pöpl János, Lindeman György és Eckhard Mihály az által, hogy részben önbemérésük, részben pedig a vizsgálat adatai szerint bíráskodásuk ideje alatt a község jövedelmei egy részét törvény szerint el nem számolták, saját és mások céljaira fordították, a btk. 462. §-ában ütköző hivatali sikkasztás büntetettét követik el.

Az által pedig, hogy büncselekményük párlatolása végett a törvényhatósághoz fölterjesztett évi számadásaihoz a községi vagyon jóhízemű bérli általa a való jóhízemű kisebb összegről szóló ellennyugtákat állították ki s használtak föl azon czélból, hogy ezek alapján a községi képviselő testület és a megyei törvényhatóság felvételeivel hamis adatokkal fölzeltel számadataira a község kárára jóváhagyást készíthetjenek, a btk. 391. és 401. §§-aiban ütköző köz- és magánokirathamisítás — a btk. 379. §-ában ütköző csalás büntetettébe váltak bűnösökké.

Ugyanezen körülmények terhelik Purman Károly és Purman Ferencz körjegyzőket mint értelmi bünszerűket, sőt Purman Ferencz jelenlegi körjegyző még ezenfölül a btk. 391. §-ában ütköző közokirathamisítás büntetettébe mint közvetlen tettes is bűnös; mert az elmulasztott községi pénzeket a községi bírák csak nevezett jegyzők mint hivatali társak tudtával s hozzájárulásával használták föl saját céljaira; — mert ismerték a község való jövedelmeit s jobb tudomásuk ellenére mégis ok csináltak a hamis számadási adatokat, állították össze a bíráknak a törvényhatósághoz fölterjesztett hamis számadásait; tudták, hogy a községnek rendes jövedelmei kívül, engedélyezett és meg nem engedett kivetéseken alapuló bevételei s adóvégrehajtási költségek című bevéendő egyéb jövedelmei is vannak, s ennek dacára ezen jövedelmeket a bíráktól még sem kérték számon, el nem könyvelték, föl nem jelentették, s így módot és alkalmat nyújtottak a bíráknak a község pénzeinek évtizeden keresztül tevészérleg történet elmulasztásában; mert végre az 1886. évi számadás tárgyalásáról fölvetett képviselőtestületi jövedelmek a számadással fölterjesztett hamis tartalmu hitelesített másolatát Purman Ferencz önbemérése szerint saját névalakásával hivatali pecsét alatt maga készítette, mi által a község ezen egy esetben 1078 ft 34 kr. kárt vallott.

Mindezek az 1886. évi XXII. t. cz. 106. §-a alapján Purman Ferencz körjegyző, Eckhard Mihály bíró és előjárótársainak már a vizsgálat folyama alatt fölléggészteését indokolták s miután az előadottakban nemcsak a bűnt. tkvbe ütköző büncselekmények jelenségei, de határozott bizonyítékai is fölforgognak, a fegyelmi vizsgálat befejezése után, az összes iratok a bűnvádi útra lettek volna attekendőek, mert panaszlottak tehát igazolt cselekmények minősítése, megítélése s anyagi magánjogi kártalanítás terjedelmének — a bűnvizsgálat során kifejelettekhez képest — megállapítása és esetben a büntető bíróság hatáskörébe van utalva. Vagy a mennyiben a kár mennyiségét sem fegyelmi, sem bűnvizsgálati úton számszerűleg meg nem állapíthatott, ez esetben ismét a büntető bíróság dolga lenne kimondani, hogy a község kárát polgári perúton keresse.

Ily körülmények között — miután Eckhard Mihály bíró és előjárótársai állásuktól időközben megszűntek — tek. alispán úr hatásköré ez idő szerint a községi törvényt hívott §-a alapján Purman Ferencz körjegyzőnek akár a bűnvizsgálat eredményétől függő joghatályval, akár a nélkül fegyelmi úton megtorlására és a község vagyoni érdekeinek a községi törvény 117. §-a rendelkezéséhez képest biztosítására terjedhetett volna csak ki.

Mindkettő a viszonyok és körülmények által indokolva, úgy tisztelettel alulírottak mint községünk közönsége teljes megnyugtására szolgálhat volna; mert Purman Ferencz megválasztása előtti ízelmei, azóta tanúsított visszaélései, hivatali kötelességmulasztása és botránnyal viselkedése hivatalra és közbizalomra méltatlanná tették; mert a községi képviselőtestület és az előjáróság tíz évi ismert „átszai gazdalkodása” községünket valósággal a vagyonbukás szélére

juttatta, mely csak bizonyos ideig tartó zárlat és zárgondokai kezelés által lenne rendbe hozható és purifikálható; mert végre községünk képvisellete legnagyobb részét maig is azon egynekben áll, kiket a föntisített határozat a község javára kártalanítási felelősséggel sújt, ezekről pedig komolyan föl sem tehető, hogy t. alispán úr határozatát önmaguk ellen fogyanatosítani, esetleg annak az előjáróság általi végrehajtását ellenőrizni fogják.

Átérve a sérelmes határozat panaszlottak anyagi magánjogi felelősségét érintő egyes tételre, következőket jegyezzük meg:

I. a) Pöpl János illetve örökösei általalanul mentettek föl a mohácsi általános takarékpénztárnál állítólag fizetett 150 ft 50 kr. megterítése alul; mert a mohácsi általános takarékpénztári 800 ft kölcsönt annak idején nem a politikai község, hanem a községi szőlőbirtokosok vették föl az uradalommal folytatott pertik költségei fedezésére. Nevezettek ez címen a kebelükben alakult bizottság által kivetéseket is eszközöltek a községi szőlőbirtokosokra, s be is szedték a pénzt; de miután idők múltán ugyanazok előjárók és községi képviselők lettek, tartozásukat a község kasszájából fizették, a szőlő-tartozásokból bekapott pénzeket pedig maguknak tartották meg. Ez okból, bár a kérdéses összeget állítólag a képviselők megszavazta, miután az jogtalanul történt, a kártérítés kötelezettsége nem csak nevezett bírót, hanem a képviselők tagjait is terheli.

II. Lindeman György 1881—1884. évig volt bíró hivataloskodása alatt 145 ft 70 kr. adóvéghajtási illetéket föllül számszerűleg megállapított 2385 ft 67 kr. községi pénz káldótt el. Ezen kivül vannak még a törvényhatóságilag jóváhagyott számadások kiadási tételeiben meg nem állható összegek, továbbá azon károk, melyeket a községnek részint hiányos, részint jogtalanul kivetés és pénzbeszedés által okozott.

III. Eckhard Mihály 1885—1890. évig volt községi bíró saját céljaira fölhasznált 2480 ft 96 kr. adóvéghajtási illetéket kivül tüztesen igazolt 1922 ft 88 kr. összeget titkolt el rendes évi bírói számadásából. E mellett ő vetett ki és szedte be a község egyenlőtől törvényellenes követeléseket, melyeket szintén el nem számolt.

Mindkettőre tehát a kártalanítási kötelezettség utolsó krajezirag megállapítandó lett volna; mert a vizsgálat alatt előterjesztett külön számadások helyességének elbírálására t. alispán úr sem illetőséggel, sem hatáskörrel nem bír. Hogy valamely községi jövedelem helyesen fordítottat-e valamely célra, azt a községi törvény szerint első sorban a községi képviselők s másodsorban a megyei törvényhatósági bizottság van hivatva megállapítani. Ez okból, hogy nevezettek jogszerűen adhattak e Mayer Béla úrnak, főtisztosbírájuknak a község pénztárából évi 600—700 ft-ra menő „stóveniót”, s a tüzotzak-e Hoffmann Ferencznek valamely összeggel, azt t. alispán úr elbírálni s őket a kérdésbeli összegek megtérítése alól fölmenteni jogosítva nem lehetett.

Egyebekben panaszlottak anyagi magánjogi felelősségét illetőleg utalunk a vizsgálat során bizonyítottakra.

Sérelmesnek nyilvánítjuk végre a nevezett határozat azon részét, mely szerint ügyvédi képvisellettal egybekapcsolott költségeinket panaszlottak terhére meg nem állapította; meri ügyvédi képvisellett a közigazgatási ügyekben nem lévén kizárva, azt joggal vehették igénybe. Minthogy pedig jogképviselelőnk költségei ezimén a vizsgálat eredményének biztosítására elkerülhetlen kiadásokat számított föl, azoknak a panaszlottak terhére való megállapítása már csak azért s indokolt lett volna; mert a kiadásokat községünk érdeke megkívánta, s mert ez eljárásra panaszlottak szolgáltatott okot.

Mindzeknél fogva Jágies József mohácsi ügyvédünk által tisztelettel kérjük tekintetes alispán urat, miszerint az összes iratokat Baranyavármegye közigazgatási bizottságához a nevezett határozat megváltoztatása végett fölterjeszteni méltóztatassék.

A vármegye tek. közigazgatási bizottságánál oda terjed aláozatos kérelmünk:

hogy Purman Ferencz jelenlegi körjegyzőt hivatalától elmozdíttani, esetleg a fegyelmi és bűnvádi eljárás befejezéseig állásától fölléggészteni, —

hogy a községi törvény 106. §-a alapján az összes iratokat a bűnvádi útra Purman Ferencz, Purman Károly, Lindeman György, Eck-

hard Mihály és előjáró társai ellen a bűnvádi vizsgálat foganatosítása s törvényszerű megfolytatását végeztetni, —

hogy Baan község vagyonára a községi törvény 117. §-a alapján a zárlatot elrendelni, s a vagyonkezelést zárgondokokra bízni, — végre hogy a vizsgálat által igazolt községi károk és általunk fölzámított költségeknek megtérítésére panaszlottakat egyetemleg kötelezni kegyeskedjék.

Tisztelettel

Králik Vincze baáni lakos,
gyógyyszerész és 170 társa.

H I R E K.

— (A vidéki gazdaközönséget)

— tekintet nélkül arra, vajjon olvasó-e lapunknak vagy sem — tisztelettel főkérjük, a gabona állásáról, a termésre való kilátásokról, esetleg természeti veszedelmekről és nagyobb károkról hét-ről hétre sziveskedjenek lapunkat értesíteni. Ez által — ha minél nagyobb kiterjedési körből érkeznék hozzánk hiteles tudósítások — kölcsönösen tudomást szerezhetnek vidéki gazdánk a más környéken levő állapotokról, a mely tájékozás, hogy föltöbbsz fontos a gazdára nézve, magyarázunk sem kell. Tudósításokat levélben vagy egyszerű levelező-lapon köszönettel fogad a

„Pécsi Figyelő”
szerkesztője.

— (Fejedelmi nász.) József főherczeg fiatalabb leánya, Margit főherczegnő, kedden lépett az oltár elé a budai várkapulónában vőlegényével Thurn-Taxis Albert báró herczeggel, kiket az örömszűlők, udvari főméltóságok s az ország méltóságainak színe java előtt Simor herczegprímás esketett meg. Az esküvő dacára a násznép fényességének, nem volt nagy pompájú vigasság. József főherczeg ismert egyszerűsége melőlőni kívánta az udvari pompát s inkább családi jellegűvé tette a nászünnepeket; de a főváros népének határtalan lelkesedése nemzeti ünneppé avatta azt. A mi helyi méltóságok közül ott voltak Dulauszky Nándor dr. megvyes püspökök és Kardos Kálmán főispán állásukhoz mért teljes díszben. Az ifjú fejedelmi pár a délelben tartott esküvő után Regensburgba utazott a fiatal férj otthonába. József főherczeg családjának ez örömtünneppében lélek szerint részt vett egész Magyarország s a legartósbab boldogságot imádkozza le az eglől a népszerű magyar főherczeg ép oly népszerű s immár menyecskévé vált leányának.

— (Ruttkayné Kossuth Lujza)

esőtörtökön ismét Pécsre rándult. Kisérteében volt Ambrozovits nyug. miniszteri tanácsos és családja, ugy Szuly János ügyvéd. Az ebédet Zsolnay vendégszerető házában költötték el; ebéd után pedig a kedves vendég kísérővel együtt Zsolnaynak és ritka előzékeny családjának kalauzolásba mellett megtekintette — most már másodízben — az egész gazdag telepet, nagy érdeklődéssel nézve végig, mint készülnek a csodás szépségű nagy műbecsű tárgyak az anyag-örlesztől kezdve a tűzpróbaig s mily állapotban jönnek a forgalomba; nem egyszer adott kifejezett csodálkozásának az újabb és újabb keletű tárgyak fölött, melyeknek megteremtői a család tagjai. Hat óra tájé a gondosan ápolott kert fái árnyékában küss megpihent a tisztos matrona; majd ismét folytatta a még nem látottak megtekintését; megnézte az épen működésben volt eszkészítő gépezetet is, végül a nagykiterjedésű kályha-raktárt és műhelyet, — mig nem hét óra után a család minden tagjától szívesen elbucsuzott, Isten áldását kérve a családra és működésükre. Zsolnay gyárából a társaság Ratkovits Ferencz családjához hajtatott, hol a család minden tagja — Ratkovits vejevel Miltényi Béla dr.

ügyvéddel együtt — fogadta a nagy vendéget és kísérőit. Ratkovits könyveket elérkezé nyúlva mondott hosszabban köszönetet ritka vendégének, hogy őt és családját meglátogatni kegyes volt s hogy viszonthatja a legnagyobb előb magyar testvérjét, kinek ő másfél évvel előbb Tarinban vendége volt. Ratkovits az egész társaságot fényesen megvendégelte. Majd pedig Pap Józsefnek tett látogatást a már elfáradt kedves vendég, visszaadva ennek turin látogatását. Itt a házigazda Simonffy Janos o. képviselővel együtt fogadta s könyves szemekkel köszönte meg a látogatást. 8 óra már elmúlt, midőn Ruttkáyné a társasággal Pécsről távozott s mint mondá, sok gazdag emlékekkel. Mint halljuk, még csak jövő keddig marad a kedves vendég városunk közelében — Brazay Kálmán nagybirtokos vendégcserező, barátságos házában, honnan Zomborba, majd pedig Tatraba utazik.

— **(A megye üdvözlő fölrirta ő fölségéhez.)** Abból az alkalomból, hogy Maria Valéria főhercegnő legközelebb a hymen róza lánczát veszi föl, a megye közgyűlése elhatározta, hogy ő fölségéhez, az örömapához, üdvözlő fölrirtat intéz. A fölrirt a következő:

Fölséges császár és apostoli Király! Legkegyelmesebb Urunk! Öseitől öröklött erénye a magyar nemzetnek, hogy alkotmányos érteke nélfogy törhetlen hűséggel és őszinte ragaszkodással viseltek a Fölséges uralkodó hához, mert Apostoli Királyában a nemzet törvényes fejt, az alkotmány legfőbb képviselője tudja, és tiszteli. Ezen erény kifolyása az is, hogy minden öröm, minden bánat, mely a Fölséges királyi családot éri, a nemzet millióinak szívében mindig viszhangra talál. Hy viszhangoz kelte a nemzet szívében a Förségedet és a Fölséges családot ért azon örövendetes esemény, hogy Förséged női erényekben fönökölt lelkü leányát, szeretett hazánk földén született Förséges Maria Valéria főhercegnőt. Ő Försége Ferencz Salvator főherceg legközelebb az oltárohoz vezet. Engedje meg legkegyelmesebben Förséged, hogy szülői szívet ért eme örövendetes eseményben Förségedhez mindenkor hű és őszinte ragaszkodással fűzőtt megvénközsége is osztozva, legőszintebb szerencsekívánatainknak és legbensőbb örömlüknek ezen legalázatosabb fölrirtatunkkal hódolatteljes kifejezést adhasunk. Adja a Mindenható, hogy a boldogság, mely Förséged, a Fölséges királyi család, és a Fönséges arapár szívet az ért örömlőt eltölti, az egész jövőre kiható legyen, és azt egyült háborítlan élvezhessék, Förséged pedig találja abban az élet változatos útjai között teljes megnyugvasat. Kik egyébiránt magukat Förséged legmagasabb királyi kegyelmébe ajánlja jobbjá hódolattal öröklünk Császári és Apostoli Királyi Förségednek Pécsen, 1890 évi július hó 14-én tartott énegyedes rendes közgyűléstőlunkóli Baranyavármegye közönsége nevében: Szily László s. k. alispán.

— **(Változások a megyeház helyiségeinek elrendezésében.)** A megye székháza legközelebb több rendbeli változáson fog átmenni, a mit különösen a megyeház előtti térség leszállítása folytán fogantatottan. Az utca leszállítása által nemcsak a város nyert külső csinban, hanem a megyeház is több olyan helyiséget, melyek eddig jórészt a földben voltak. E helyiségek által az eddig szétszórt, de adminisztratív összefüggő hivatalok helyesebben egye sithetők. Így például a földszinten lesz a pénztár, könyvtár, a számvitel és levéltár, mely hivatalok most az eddignél több helyet is nyernek. Az árszavak, mely eddig két külön emeleten volt elhelyezve, a második emeletet foglalja el. Két helyiséget kap a létesítendő megyei mérnökség, míg a központi járás főszolgabírosága — mint már egy ízben említettük is — az eddig a számvevőség által elfoglalt helyiségekbe tétetik a s az udvarról külön följárta lesz. Ezzel 250 főtök takarit meg a megye, maga a székház pedig az átalakításokkal tízezer forinttal értékesebb lesz. Mindezekhez még az is járul, hogy a főispán helyiségét is, mely eddig a 2-ik emeleten három szegényes szobából állott, az első emeletre helyezik át, a hol szintén 3 termet

szánnak neki, melyeket a főispáni méltóságnak megfelelően butoroznak be.

— **(Az új színház tervei.)** Ehó 15-én járt le a színház tervszelvényeinek benyújtására kitűzött határidő. Mint tudatkozásunkra illetékes helyről értesülünk, 6 terv érkezett be s a pályázók néhány oly kiváló munkát nyújtott be, hogy a pályázat minden bizonynyal eredményes lesz.

— **(A kir. mérnök a mi közüta-inkról.)** A baranyamegyei kir. államépítészeti hivatal főnöke a közigazgatási bizottság elé terjesztett fölévi jelentésében így nyilatkozik közütainkról: „A külterületen avonuló állami utca-kaszok teljesen jó állapotban vannak, a törvényhatósági fivonalokról ugyanez nem mondható, a mennyiben az azok föntartására kivetett kavicsmennyiség — különösen a vasorompokon belül levő útszakaszoknál — a rendkívül nagy helyiforgalom, de másrészt a használatban levő könyag csekély ellenálló képessége folytán elégségesnek épen nem mondható.“ — A kir. mérnök kimutatja, hogy ha a törvényhatóság saját vonalait a közforgalom igényeinek megfelelőbb állapotban kívánja föntartani, az eddig rendelkezésre állott öti bevételeit máskalkulusa jövedelmi források megújításával kell gyarapítania, mert a jelen állapot, mely a kor haladásának és az adózó községek jogos igényeinek meg nem felelő — immár tarthatatlanná vált. A kir. mérnök azt javasolja, hogy a közütaikról és vamokról szóló törvény alapján és az abban megengedett határonkon belül az ötiadó százalékat oly mérvben állapítsa meg a hatóság, hogy az általánosítanak az eddignél alaposabb és a forgalmi viszonyoknak megfelelőbb föntartása a várható bevételekből biztosítható legyen. Fölemlíti a kir. mérnök a siklósi útnak a határszélig terjedő részét, melyet egy „kéjtüzött“ csak nemrég átkozott meg — talán kissé túlzottan is — hozzaunk küldött levelező lapján. A kir. mérnök annak az útnak már az agyaztatást bíbiztatja, melyet újból kíván lerakattni s csak úgy remél azon a helyen jobbit.

— **(Az adó júniusban s a lefolyt félévben.)** Június hó folyama alatt egyenes adókbán befizettetett 10 591 ftt 95 kr., mely összeg a tavalyi júniusi bevételhez viszonyítva 791 ftt 37 kr. emelkedést mutat. Hadmentességi díj cztméné befolyt 106 ftt, hatralekban maradt meg a múlt évről 810 ftt 07 kr. — A jelen év első feleben az egyenes adó kivétele és behajtása követhető eredményt mutat: 1889. év végével fönnmaradt: hatralekban 39 320 ftt 06 kr., az első feleben esedékes adóelőírás 146 885 ftt 26 kr., az összes adóátartozás tehát 186 205 ftt 32 kr., ebből förtöltött 3029 ftt 24 kr., maradt adóátartozás 183 176 ftt 08 kr. Erre a félévben fizettetett 148 842 ftt 81 kr., a hatralek 34 333 ftt 27 kr. A kir. adóhivatalnál közvetlen adózott 17, míg a városi pénztárnál 8012 adózotté 124 445 ftt 19 krt fizetett be. Zálogolás 1733 adózónál vált szükségessé, arverés azonban egy esetben sem.

— **(Közegészség és népesedés június hóban.)** A városi tisztifőorvos jelentése szerint június hóban a város közegészségi állapota elég kedvező volt. Meghalt június hóban 73, míg az előtte való hónapban 83 egyén halt meg. A kórházakban ellenkezőleg nagyobbodott a betegforgalom. Az összes kórházakban ápolattott 412 beteg, mely számból a közkórházra esik 305, az irgalmosok kórházára 82, a bányatelepire 25. — Élve született június hóban 72 gyermek; meghalt pedig 73, mely számból élvonna a kórházakban elhalt idegenek számat, 17-ét, a születés által beállott szaporulat 16. A szülöttek közt volt 32 fi, 40 nőnemű, 64 róm. katolikus, 3 ágostai, 5 izraelita, 57 törvényes és 15 törvénytelen ágyból. Iker I izben született, házasságra 26 pár lépett. A meghaltak közt volt 33 fi- és 40 nőnemű, 69 róm. katolikus, 1 ágostai, 1 helvét, 2 izraelita. A legmagasabb kort ismét egy 82 éves özvegyasszony érte el. Halva született 3 fu és 2 leány, mind törvényes ágyból. A védnőfőjtás a város első öjtök kerültelesen fogantatottat s a hó végéig jó sikerrel 178 gyermeket ojtottak be. A piacra hozott élelmi szerek rendesen megvizsgáltattak s eretlen gyűlölcse: 4 izben, romlott halat 3 izben, gyanus gombát 2 izben koboztak el.

— **(A düledező színházépület.)** A régi színház épülete nagy ijedelmet okozott csütörtökön este a munkától mar-mar távozni készülő kömvések között. A színház bejárója és

az Eizer-féle üzletelhelyiség között levő falész — valószínűleg a délutáni esőtől jól átazva — ijeszten kezdett ropogni, az ablakfák recsegetek, a falról törmelék hulltak alá. A munkások dölelőtöltő tartva siertek a rendőrségnek bejelenteni az esetet, ez aztán fályakkal bevillágitva a helyet, megvizsgáltatta a veszedelmes épületet s a kömvések által megtagasztatta az összeviszszapozedezett falat. A rendőrség ebből kifolyólag a Maria-utczán át a kocsiközlekedést beállította.

— **(Huszáraink gyakorlata.)** A 10-ik huszárezrednek itt állomásozó szakasza tegnap — péteken — indult Tolnára, az ott tartandó nagy gyakorlatoakra. Ugyanoda vonult át városunkon keresztül a Siklóson levő század is, s ott ang. 13-ig maradtak, a mikor is visszazt az egész ezred Pécsre s itt az összpontosított brigád gyakorlatain vesz részt.

— **(Statisztika a rabokról.)** A kir. ügyészség föllgyelete alatt álló központi fogházban a rablétszám június utolsó napján 177 egyénből állott. Ezek között volt: előzetesen tartóztatott vagy vizsgálat alatt álló 10, főlebbezés alatt álló 22, jogerjűleg elítölt 145, kiközött 163 meg nem volt elszámoltó: férfi volt 157, nő 20. Az egészségi állapot kielőgítő, halálozás csak 1 esetben fordult elő. — A kir. ügyész a városi közigazgatási bizottságnak a lefolyt féléről is beszámolt s e jelentés szerint a tartóztatottak száma a félév kezdetén 194 volt, mely a félév folyamán és pedig március 25-én 221 föig emelkedett. Legalacsonyabb volt a létszám május 27-én 169 fövel. Munkára kötelezett 119 volt s ezek közül kosarkötéssel foglalkozott 34, szalmatök kötéssel 17, papíracokkötéssel 6, csizmadiaszággal 4, faragó volt 2, ház körül 16 nyert foglalkozást: a törvénysekénel 15, a megye székhelyénél 13; a nők közül 4 mosással, 6 tollfeszítással, 2 pedig kapczakötéssel foglalkozott. A félév alatt megbalt 5 férfi Öngyilkossági kísérlet egy esetben, szülés két esetben fordult elő.

— **(Füredőtudósítás.)** A harkányi füdőben július 16-án a füdővendégek száma 1071 személy, az átutazó vendégek száma 1804 volt.

— **(Rendőrségünk újjaszervezése.)** A sok panasznak, fölszólalásnak vegre mégis csak lesz eredménye. A rendőrfőkapitány a rendőrség újjaszervezéséről dolgozik. A csütörtökön tartott közigazgatási ülésen a félves jelenléte képesen a rendőrség létszámának tíz embezzel való szaporítását kérte; a bizottság azonban utasította a főkapitányt, hogy a tanácshoz határozott javaslatot tegyen a rendőrségnek a modern szükségletek mért teljes átalakításáról. A főkapitány tehát ez utasítás nyomán készíti terjedelmes javaslatát.

— **(Eső elől menekülő betörő.)** Csütörtökön déltan a hatalmas zivatar alatt, 3—4 óra között, a „Hét fejedelem“ vendéglő kapuja alá menekült néhány ember, a kit az eső az utczán ért. Az eső múltával a hazbéliek arra a föltedezésre jutottak, hogy Dollinger András vendéglős magánlakása föl van törve s több szobában szintén betörés nyomai látszanak. A házi kutatás kidirítette, hogy az ismeretlen tettes, ki minden bizonynyal az eső elő a kapu alá vonultak közül való, a zápor zaja a ttt behalt a szobába, ott Dollinger szekrényét föltörte a föllül levő 300 ftrnyi ezüst pénzét elvitte. Itt szerencsére nem kutatót tovább, mert akkor bizonyosan az ezüst pénz alatt fekvő 500 ftrtot és két ezüst órást magával vitte volna. Föltört a tettes még egy szobát, abban 4 szekrényt; a cseléd szobában, a hol a cseléd mélyen aludt, szintén megfordult s egy ládat tört föl, de egyik helyről sem vitt el semmit.

— **(A pécsi sertesházak társaság átalakulása.)** A pécsi sertesházak társaság legutóbbi közgyűlésén egyhangulag elhatározta, hogy a társaságot, mely eddig mint betéti társaság állott föl, részvénytársasággá alakítja át, mely ezülből legközelebb 750 db, egyenkint 200 ftt névértékű részvényt bocsát ki. E részvényekből 400 darab a mostani társaság tagjait illeti, kik ennek fejében 80 000 ftt értékű tulsálati vagy-nukat a részvénytársaságnak adják át, ezenkívül még 118 db 200 ftt névértékű részvényt jegyeztek a tulsálat mostani tagjai, mi annak bizonyítékul tekinthető, hogy ök a vállalatot nem másoknak átadni, hanem azt nagyobb alapokra fektetni óhajják. Úgy halljuk, hogy a részvénytársaságra leendő átalakulásal

nyerendő új tőke újabb szállasesoportok, egy modern s tisztosra is berendezendő gőzmalom és egy aru- és terményraktár építésére fordították. A jegyzésre kibocsátandó 232 drb részvény iránt ill. előző érdeklődés mutatkozik s a mondott részvényes minden valószínűség szerint túljegyezve lesz. A vállalatnak eddigi kedvező üzleteredményei s életrevaló újabb terveiől következtetve, a részvénytársaságunk kecsesgető kilátás kínálkozik. A részvényjegyzésre vonatkozólag utalunk lapunk mai számában foglalt részvényjegyzési felhívásra s az Ullmann M. Károly pécsi bank- és váltóüzletében bárki által megtekinthető aláírás tervezetre.

— **(Ősztündij.)** A Schaumburg-Lippe herceg által tett 1000 frtos alapítványból évente egy baranyamegyei születésű, a pécsi püsp. jogakadémiába járó, szegény sorsu joghallgatóknak kiadandó 46 frtnyi jutalomdíjat a megye közgyűlése ez évre Parragh Antal III. éves joghallgatónak adta ki.

— **(Ruttkayné mellszobra.)** A szaborszati és festészeti pályán szép reményekre jogosító két fiatalember arra vállalkozott, hogy a Pellérdén élő Ruttkayné lemintazzák. Az ifjak Szvaesek Mihály tanító közvetítésével e hó 14-én meg is kérték Ruttkayné, a ki leereszkedő nyajassággal s meghatóttan köszönte meg a kitüntető figyelmet s azon szerény megjegyzésének adott kifejezést, miként nem szeretné, ha e munka a taradtság mellett még költséget is okozna a fiatal művészeknek. Azonban a vezető megnyugtató szavai után kedvre kérte magához a vállalkozókat s aztán szívélyesen bucsuzott el a tisztelgőtől. Tudósítónk írja, miként a mintázás csakugyan megtörtént, a midőn is Brazay a művészeket megvendégelte. A mintázás olyannyira meglepően sikerült, hogy Ruttkayné és a pellérdi kastély vendégeinek tetszését megnyerte s jól talált mellszobor fölött dicsőítő elismerésöknek adtak kifejezést. A fiatal szobrász Kálmán Ede. kinek önálló műve az Papnövelde-utca 29. sz. a. Az eredeti gipsz-mintát legközelebb közszemlére állítja ki készítője.

— **(Halálozás.)** Zozel Antal meghalt Pécsett (Maria utca 34.) e hó 16-án élete 28. évében hosszas szenvedés után. Temetése 18-án d. u. 6 órakor volt.

— **(Tőkepénzes koldus.)** Nem különös előttünk az, hogy egyik-másik törzsökös koldusunknak háza van; hanem az még sem mindennapi, a mire a rendőrség jött rá a napokban. Csütörtökön délután ugyanis a rendőrség koldulás miatt letartóztatott valami Banda Tamás nevű eszehajzói születési banányt, a ki Mitroviczáról került ide. Mikor a koldust megmórtázták, találtak nála a mitroviczai takarékpénztár által kiállított 2059 frt 47 kről szóló betéti könyvecskét, melyen a feleség, Kapitány Johanna neve áll mint tulajdonosa, s ezen kívül 146 frt 16 kr. készpénz. Az összegeket tulajdonának mondja s ezt igazolni is tudja. Bandát koldulás miatt büntette meg a rendőrség, de azért nem restel a talált pénz-ek iránt is érdeklődni.

— **(A megyei gyámpénztár új kamatkulcsa.)** A megyei gyámpénztár kamatkulcsa a most folyó félvre 5 1/2% ban állapított meg, a mire valóságban bízik a megye, mert 1883 óta nem volt abban a helyzetben, hogy ily magas kamatot fizethetett volna a gyámpénztár.

— **(A pécsi törvényszék köréből.)** Az igazságügyminiszter Nag y Gyula pécsi törvényszéki iratok a telekkönyvi betétszerkesztő iratok létszámába — saját kérelmére — athelyezte.

— **(Iskolai értesítők.)** A siklósi községi polgári fiúiskola kilenczedik értesítője jelent meg ez évben. Ez iskola tanári testülete 6 rendes tanítóból és 4 hitoktatóból állott, kik összesen 16 tárgyat adtak elő. A tanári könyvtár 406 kötetből és 342 füzetből, az ifjúsági könyvtár 308 kötetből áll. A természetrajzi szertárnak állománya 204 drb. asvány és közet, 271 drb. álló állat- és növénygyűjtemény, a természettani szertár 45 darabból, a mértani szertár 76 darabból, a földtani szertár 16 drb. a rajzszerter 65 drb. a tornaszertár 215 drb. míg az egyéb felszerelések 244 drb. állottak. A tanulók száma 70 volt, köztük 24 róm. kath., 12 ev. ref., 1 ágost. ref., 4 gör. kel., 29 izr. vall.; siklósi illetőségű volt 40, vidéki 24. Az 1888. év végén megalakult közs. iskolaszeg 23 tagból állott. Az értesítő

előjele rövid bevezetés foglalkozik az iskolaév történetével, míg a végén a jövő tanévre vonatkozó tudnivalók foglaltatnak. — A vallás és közokt. min. kir. miniszterium által alapított és fönntartott magoscsi agyagiparisiskolájának értesítőjéből a következőket említtük meg: A három osztályból álló tanintézet tanítótestülete három tagból állott, kik 8 tárgyat elő. A főügyelő bizottságnak 10 tagja volt. Az intézet összesen 21 tanuló látogatta: 17 róm. kath. és 4 izr. — A szegzárdi államig. segélyezett iparisiskola hatodik évi értesítőjének adatai szerint az intézetet a letöltött évben 164 tanuló látogatta, 63 szegzárdi, 81 tolnamegyei ép 20 más megyei; 129 róm. kath., 16 ágost. ev., 7 ev. ref. és 12 izr. vallásu; 122 magyar, 42 német nemzetiségű. E tanulók 6 tagból álló tanári testület által nyertek oktatást, kik 4 tárgyat adtak elő az iskola 4 osztályában. — A szegzárdi államig. segélyezett közs. polgári fiú- és felső leányiskolájának 11-dik értesítője adta ki ez évben az intézet igazgatósága. Az iskolaszeg 33 tagból, a tanító testület 15 tagból állott. A fiúiskola hallgatóinak száma 138 volt, kik 6 osztályban 33 tárgyat hallgattak, a felső leányiskola tanulók száma 36 volt, kik 2 osztályban 14 tárgyat hallgattak.

— **(Új teher tarifa.)** Baross miniszter, a zonataritá látható sikere után a teher-ár tarifáját is reformálni szándékozik s már ez év elején megbízást adott az előmunkalotok megtételére. A munkalotok már befejezést is nyertek. A miniszternek ezek alapján megvan a határozott terve, melyet azonban titokban tart. Minden valószínűség szerint ez év végén életbe fog lépni az új teherár tarifa.

— **(Változások a hadsereg főszerelésében.)** A hadügyminiszterium már közzétette azokat a változásokat, a melyek a gyalogsági és a vadászcsapatok legénységének a főszerelésében szükségeseknek mutatkoztak. Az általunk hűtő bürönddel és fölténytakákkal föl szerelt cizmán szerelve: a hadapród-tiszthelyesek, a szolgaltató őrmesterek, a számvivő altisztek, a századadosok, a sebesültvivők s az ezred zenekarának a tagjai. A hadapród-tiszthelyesek az eddigi év helyett olyan szíjat kapnak, mint a rendes legénység s kenyer-tarisnyajuk is lesz. A dob hordásának megváltoztatására nevez most folynak a kísérletek. A törzs szakasz vezetők, a sebesültvivő altisztek, a segédmunkások, a zászlóalj-dobosok, a gyalogsági kúrtósok meg az utasok az 1888-iki Maullicher fegyverrel felszerelt legénységnek előírt szabályok szerint lesznek elhatárolva. Az utazó katonák a saját holmijok elhelyezésére egy régi alakú, bór vagy vaszonbőröndöt kapnak. Továbbá oldalgyereg és derekszíja lesz a hadapród-tiszthelyeseknek s számvivő altiszteknek, míg a többi szolgaltatban lévő altiszt őrzetői és közkatona meg fölténytakást is fog viselni.

VEGYESEK.

— **A magyar ipar- és kereskedelmi bank részvénytársaság,** mely Tisza Istvan előnktele alatt f. évi majus 31-én tartotta alakuló gyűlését, e napokban szerküldött körlevelével tudatja, hogy működését az alapszabályai által meghatározott minden irányban megkezdte.

Az előttünk fekvő körlevelé szerint a bank, mint a hazai ipart támogató pénzüzetetéről szóló 1896. XIV. t. c. alapján létesített pénzüzet, föladatát tekint i. e. sorban iparvállalatok létesítését, megvolvóknak megnagyobbítását és fejlesztését, valamint tartsak vagy magán iparvállalatoknak megfelelő alakban való hitelnyújtást. E mellett a bank teljes mértékben kiterjeszti tevékenységét a rendes banküzletek minden ágára s foglalkozik értékpapírok, külföldi pénzüzet, és érczaitók vétele és eladásával, pénzüszegnek folyószámlára vagy pénztári jegyek ellenében kamatoztatásra való átvételével, váltóelszámoltással, az incasso-fizlettel, külföldre szóló hitellevelek kiállításával, értékpapírokra való előlegezéssel, értékpapíroknak megörzés és kezelés végett való átvételével, stbivel. — Magunk részről melegen üdvözöljük az új intézetet a fentebb vázolt bő program alapján meginduló működése külsőben s tekintettel azon kedvező előföltételekre, melyek annak megalakulását kísérték, tekintettel azon garanciákra, melyeket már a bank vezetésére hivatott férfiak

nevei is nyújtanak, teljes bizalommal tekintünk a bank sikeres működésére elő. Ha egy nagy bankintézet alakulása a fővárosban már magában véve az egészséges gazdasági fejlődés jelének tekinthető, ugy ha ezen bank az ipartámogatást tűzi maga elé lönyeges föladatul, ezt hazai viszonyaink között nagyra becsülendő fontos momentumnak kell tekintenünk.

CSARNOK.

Az unalmas ember.

Írta: Bogáthy Medárd.

(Folytatás.)

Pista végtelenül gyöngődött neje iránt. Nem tetszését oly kiméletlen módonban adta tudtára, a mely inkább tovább ragadta, semhogy visszatartotta volna. Ő a szerelem kölesönöségét véve alapul, azt óhajtott, hogy neje épügy eltalálja az ő kivanságát, mint ő nem tagad meg tőle semmit. Majd azon hitben ringatta magát, hogy a ház, mely erőt vett rajta, lassanlassan elhűnik. Nem ismerte a világot, most tanulmányozza, majd megundorodik tőle, mint egykor ő. Majd ha látja, hogy a csillogas nem egybe, mint buborék, a tönjözés ketszűnség, mindent csak az igazság leplehé burkolt hazugság toakodik előlérbe önérdékeinek hajhaszasa: utatattal fordul el az őt bálványozó tömegettől s epedve ter vissza szerető karjai közé szanva-banva megtanorodását.

Az okos ember ha, egyszer hibás alapra fekteti a következtetéseket, a tudás szívós erejével fogva mindegyre nagyobb és nagyobb tevedésekbe esik.

Pista elfeledte, hogy a férfi és nő közt szédítő orvony tartog. A mitől a férfi megundorodhat, az a nőt vonzza. Más a nő jellemé, más a férfi. A képzettség más eredményt szűl a férfiban, mást a nőben.

Várt, míg neje kitombolja magát. Várt egy hónapig, várt egy esztendeig... varakozás a hibaváloságnak bizonyult. A szép Katergényiné folyton uralkodott a társas körökben, s ezek összeget véve a felvidék társadalmában. Akar merre ment: tőrökben, balokban, estélyeken, mindentüti közföltűntést keltett... Mint rajtótálak köreje férfiak, nők vegyesen. Boldog volt! Férje pedig boldogtalan. Hiába! Nincs fény árny nélkül! Csakugy ha fényben ragyognak, mit sem törődünk az arannyal! Azért van fény, hogy arnya legyen. Nem is igazi fény, melynek arnya ninesen!

Pista újra a tudományban keresett vigaszt, mint egykor... a tudományban, a melyet elhanyagolt...

A tudomány hasonló a viraghoz, ha nem életjük, legyen az barmennyire kifejlődött, hanyatlásnak indul... öszö zsarok, mely megköveteli, hogy kizarogd nekü adozzuk életünket. Jaj neked, ha elhagyod, rosszabb ezer szeretőnél... boszuja rettenetesebb...

A népek művelődésének összehasonlítását tette tanulmánya tárgyává. Azonban emlékezete nem akart engedelmesskedni... miutha valami sütt köd lepte volna el agyát... Megdöbbsent... Hogyan? Hat nem tudna tovább haladni az első lapoknál? Megfeszítette erejét... Hiu erőlködés! A tizedik lapnál már elfelejtette, mit tartalmaz az előző kilencz. Nincs kedve hozzá... Bizonytal ez az ok... így vigasztalta magát... nézünk mást... Előszedte mind, mivel még nem foglalkozott... kutatott, faradott... egy pontra irányozta akaratát... semmi eredmény... az esze másutt kalandozott szüntelen... Hol van? Mit csinál az a szép nő, ki az ő nevét viseli?

Utóbb már nem követte bolyongásában Malit. Engedte szabadjárá. Tegyen, mit akar.

Ujra magányába temetkezett s kerülte az emberséget, melyet most még jobban gyűlött, mint valaha.

Ismét unalmas ember lett a neve a körökben.

Pedig az unalom nem rémítette több... elköltözött belőle... s helyet adott a fájdalomnak. Melyik veszedelmesebb lakó a kettő közül? Voltak, kik unalomból megölték magukat, míg mások életsorvasztó fájdalmaik súlya alatt küzdve éltek s daczoltak önmagukkal.

A ketergényi palota nagy parkja lett kedvenc tartózkodási helye. Napokat töltött ott egy buzabomb... még éjjelre is kűnn maradt, s egy pavillont háló szobául rendeztetett be... ámbár háló szobára nem igen volt szüksége... az álom kerülte, mint rendez-en azokat, kiket bánat gyűlöl.

Neje állandóan elhanyagolta. A kit elhanyagolunk, nem szeretjük. Málí tehát nem szereti őt. Talán soha se is szeretete? Akkor miért lett nejevé?

Elhatározta, hogy próbára teszi neje szerelmét. Legjobb a bizonyosság. Ha egyszer meggyőződik arról, hogy Málí nem szereti... mit fog tenni akkor? E kérdésnél megállt. Könnyű azt megállapítani, ezt vagy azt fogom tenni... hátra van a szív... övé az elhatározó szó kimondásának föltétlen joga. Megszerezte, tehát él vele.

Pista azzal a szerelemmel szerette Málit, a melyely a kiváló lények szokták szeretni imádoztjait. Épen ezért sértegte végtelenül idealizmusát neje magaviselete.

Nem nő az, ki a férfi idealizmusát szét tudja rombolni.

A nőnek minden körülmények közt a realis életben is idealisnak kell lenni, e nélkül olyan, mint a lilium, melynek nincs virága...

Pista nem tartotta jellemével összeegyeztethetőnek, hogy neje után kémkedjék. Várakozó állásba helyezkedett s gondosan gyűjtötte az adatokat, melyek egy képpé tömörítve meg fogják világítani Málí lelkületét.

A társaságokat nem kereste. Érezte, hogy ő csak szánalomra méltó báb neje oldalán. Bizkesége föllázadt e gondolatra.

Egyser hazavergődött a szép asszony udvarával. Sohasem volt egyedül. Mindig kísérték azok, a kiknek körülményei megengedték azt a fényűzést, hogy egy divatban lévő szép asszony elmaradhatlan uszályhordozói legyenek. Nemcsak irigyletek lettek ezáltal, hanem tetszelegtek is önmaguknak ama közbiedelm előidézésével, mintha a szép asszony különös kegye tartoztatná őket állandóan körében. Egy léha, kies divatúracs rabszolgává is kész aljasulni az e fajta diestelen hínervért.

A Ketergényi palotában folytatták a mulatságokat, melyek változatossá tételében Málí lángészre valló leleményességét tanúsított.

Ez épen jó alkalom volt Pistára nézve, hogy megtudja hányadán van.

Egy alkalmas pillanatban neje elé állott, karon fogta s szobájába vezette.

— Asszonyom, azt hiszem beláthatja, hogy ez az élet nem tarthat így tovább. Én nem az egész világ számára nőültem meg, hanem kizárólag magamnak. Az az élet pedig, a mit ön fölöt, nem egyeztethető össze a házasság követelményeivel. E napig egy szóval, egy tekintettel sem tettem szemrehányást önnek, most sem teszek, csak egyszerűen tudatom önnel, hogy nem vagyok többé hajlandó elősegíteni az ön hin kedvteléseit. Mától kezdve ithon marad s lemond szerepléséről a nagy világban.

— Önnek terhére van, hogy nejét ünneplik?

— Nem annyira nekem, mint pénztáram-

nak. Az ön életmódja alaposan megingatta a pénzügyi egyensúlyt. Nincs kedvem szeszélyei miatt tönkre jutni.

Pista e szavakat nyugodni méltósággal mondta a keserűség halvány árnyéka nélkül.

A szép asszony nagyot nézett. Esze ágába se jutott soha, hogy anyagi dolgokkal bibelődjék. Főbatalmazása volt férjétől annyi pénzt venni ki a pénztárból, a mennyi neki tetszett. Két kézzel markolt bele. Egyébbel nem törődött.

Pista megleve leste a batást neje szép arcáról. Három szóra várt csak... Ha ez a nő akár akarva, akár önkéntlenül kiszalasztja... Pista eifelvedve szenvedéseit a föld legboldogabb embere lett volna... ámde a szép nő kifejezesteljes arca elborult, miként az ég boltozatja a fellegekkel telt nyári napon... s ajkai körül egy sajtóságot mosoly játszadozott, melyben Pista a gúny nyilvánulását fedezte föl... De ekleltánsan nyilvánult ez a nő következő szavaiban:

— Ha önnek nem volt elegendő vagyona hozzá, miért szostatott ahhoz a gondolathoz, hogy dűsgazdag embernek vagyok neje?

Pistával fölfordult a világ. Ily cinizmusra nem volt elkészültve. A lassanként összegyűlt elfojtott keserűség egyszerre tört ki belőle:

— Hát ön nem a személyemért, hanem a vagyonomért jött nőül hozzám? Ah! ön nagyon hamar kitanulta a nők iskoláját!!

— Az ön bűne! Miért rántott ki a „Kincses” pusztá elszigetelt magányából a nagy világ porondjára? Miért nem hagyott meg a tudatlanság édes homályában?...

— Elég! Ne folytassa tovább! Első eset, hogy szégyellem magam önmagam előtt. Holnap visszaviszem szülehez.

Ezzel magára hagyta a szép asszonyt. Szobájába ment s iróasztalra könyökölve zokogott.

És ő ezt a nőt mégis szereti! Kis idő múlva föllált, lázasan járt föl s alá... s igyekezett visszanyerni higgadságát! Ha az oly könnyűen menne! Sokszor emberfölbőlti erőmegfeszítéssel sem vagyunk képesek lektüdni erőtlenlűsűnk. Az indulatot megrendszabályozni csak azon esetben sikerül, ha a szív kívül esik a játékon.

Hasztalan itt az ész, tudomány, erős akarat! Gyarló az ember!

Málí nem várta be az időt, a melyben a „Kincses” pusztára kiséri... legszükségesebb holmiját magához vette s eltűnt a ketergényi palotából. Távozása után egy levelet adtak át Pistának. A levél következőleg hangzott:

— Tisztelt uram! Én már rég átláttam, hogy nem illünk egymáshoz. De magam nem akartam előidézni a szakítást. Nézzen a tükörbe s elmékedjék szervezetén... s mint okos ember rájön a nyitjára, miért nem lehet önnel boldog egy ifjú nő, a ki élni vagyik... Én élni akarok... s fogok... Az élet oly szép! Öntől tanultam, hogy a haladás természeti törvény, melynek mindnyáján alá vagyunk vetve... ön rávezetett a haladás útjára... Nincs kedvem leterni róla... Ha ön szegény, miért engedte meg magának egy ifjú nő fényűzését? Ön a hibás... lakoljon érte... Még ma megkezdtem ön ellen a válópürt... Saját férfinai érdeke követeli, hogy ne górdítsen akadályokat a gyors lefolyás elé.

A level kieszett kezéből!

Tehát még ez is?

Egy véletlen pillanatban a szemközt lévő nagy állótkörbe tévedt... Nem ismert magára. Komor redők, ritka haj, barátságatlan tekintet ütöttek tanyát az egykor szép vonásokkal ékesített életerős büszke arc romjain.

Negyvenöt éves volt!... A viharosan átélitűsűg... majd a komoly tanulmányok közt eltöltött évek és a sok gondolkodás megviselték.

Nyolcz napot a legnagyobb fájdalmak közt töltött; a kilenczediken ismét a régi volt — kiként házassága előtt: elővette az unalome.

Nejétől elvált A tárgyalás részletei nem kerültek a nyilvánosság elé.

A szép Málí második házasságra lépett egy báróval, kinek valahol a Tiszaútalny nagy uradalmi voltak.

Nem érdeklődött iránta.

Unalmát elűzendő, mindent megkísérelt. Sokszor a legképtelenebb tetteket követte el... környezete megszokta s elneveztek különbözőnek.

Mikor szórakoztatására már semmit sem tudott kitalálni, nagy vagyonát jótékony célokra adományozta és egy kűdős napon föbe lötte magát.

KÖZGAZDASÁG.

A Dunagőzhajózási társaság versenyen. Az osztrák dunai gőzhajózási társaságunk Bécsben óriási raktári vannak, a melyeket az ottani kereskedőknek bérebe ad. A kereskedő odaszállította gabonáját a monarbia bármely részéből, bármily szállító eszközzel hozatta is azt. A gőzhajózási társaság bécsi forgalmi bizottsága, tekintettel a jó termés következtében várható nagy kivitelre, a szállítás nagy részét magának akarja biztosítani. Ez okból körlevelet intézett a bécsi gabonakereskedőkhez, melyben kijelenti, hogy raktárait 1891 évi márczius hó 1-éig bérebe adja nekik, de csakis a következő feltételek alatt: Először, hogy csakis oly gabona helyezhető a raktárakba, melyet a társaság hajói szállítanak oda; akár vasúton akár más hajóval érkezett gabonát nem szabad a raktárakban elhelyezni. Másodszor: Az érkező hajókat szabályszerű idő alatt kell kiüríteni és ez a kötelezettség még sztrájk esete is érvényes. A kereskedő világban a társaság ez intézkedése nagy viszatetszést szűlt, mert eltekintve attól, hogy a nagyobb czégeknek saját hajók vannak, Magyarország legnagyobb részéből nem is lehet hajón, hanem csak vasúton gabonát szállítani, becsek az átrakodás óriási költségeivel nem akarják a gabona árát dragítani, a mi egyértelmű Magyarország versenyének megbénításával. Szerbia, Bulgária, sőt Románia egyszerre erős konkurrensünkné lesznek a társaság ez intézkedési által, mert direkt és oleóbán fognak szállíthatni. A kereskedők között, mozgalom indult meg, hogy rábírják a társaságot határozatának megváltoztatására, ha pedig ez nem sikerülne, más módon raktárakról gondoskodni, ha a Bécs városi raktárak kiesinyeknek bizonyulnának.

NYILT-TÉR.†)

A magyar ipar- és kereskedelmi bank részv.-társ.

ezennel közhírrre teszi, hogy a nádor utca 4. sz. alatti saját épületében lévő helységeit megnyitotta és működését, mely a bankúlet összes ágaira is kiterjeszkedik, megkezdte. Ezen bankügyletek körében a bank teljesít megbízásokat: értékpapírok vásárlására és eladására. elfogad pénzbetétet folyó (cheque) számlára vagy pénztári jegyek kibocsátása mellett, előlegeket ad értékpapírokra, leszámított váltókat és végez minden egyéb műveletet, mely a banküzletek körébe tartozik. A pénztárak hétköznapokon 9 től 1/2-ig és 1/3 től 4-ig a közönség rendelkezése állanak.

Budapest, 1890. július 10-én.

Egy fiatal 10 hónapos csokoládé szinű faj (nemet) kan vizsla

az aug. foglyászat és fürjezésre alkalmas, 30 frtért eladó. — Hol, megmondja a kiadóvalat.

*) Ezen rovat alatt megjelentek nem vállalt felelősséget A szerk.

Hirdetések:

A legjobb minőségű

gép- és hajtószijak

cséplőgépekhez, varró- és kötőszijak
készen és rendelés útján kaphatók

Kovátsits Antal

szijgyártónál

Pécsen, az irtalmások utcáján.

Király-utczca 32. sz. házamban az emeleti utczai lakás

6 szoba és tartozandóságai, ugy

egy nagy borpinceze

minden órában,

egy boit és egy udvari lakás

1. évi november 1-től kiadó.

F. évi augusztus 1-től ügyvédi irodamban
egy jó írású irnok egész napos foglalko-
zást talál.

Pécs, 1890. július 10. é.

Mutnyánszky Béla,
ügyvéd.

Hirdetmény.

Van szerenésém a n. é. közönség
beesés tudomására hozni, hogy miután
az egerághi templom dísz festésével
elkészültem és ott, ugy mind a bakó-
czai, kakasdi, hirdi és szegvári,
valamint a pécsi budai-külvárosi plé-
bánia-templom stb. dísz-festésével is a
legnagyobb elismerésben részesültem:
valamint a

czég és szobafestés

terén is ugyan azon érdemeket szereve,
jó színérzékem és munkám tiszta kivitele
és tartósága által e czézből üzletemet ugy
rendeztem be, hogy e téren bármi ha-
son-üzlettel előnyösen versenyezhetek
annál is inkább, mint hogy a legelső
bécsi, berlini, stutgarti és pá-
risi tanárok által készített szoba-
plafond és fali mintáit francia
és német stílusban nagy választékban
beszereztem, mely által azon kellemes
helyzetben vagyok, hogy a legegyszer-
űbb szobafestéstől a legdíszesebb munká-
ig minden igényeknek megfelelehetek.

Templom festéseket, mint eddig,
ezenül is **Graits Endre** akd. festész
ural vállaltok.

A n. t. közönség beesés pártfogá-
sát kérve, melyet kiérdemelni minden-
kor főtörökvésem leend, maradok
mély tisztelettel

Vadász Béla,
dísz-festő.

Pécsen, József-utczca 5. sz.

A maissi körjegyzőségnél egy tel-
jesen szakképzett

segédjegyző

állandó alkalmazás mellett felvétetik, — ugy-
szintén egy 8 reált, esetleg gimnaziumot végzett

gyakornok

is.
A felvételek a maissi körjegyzőségnél meg-
udhatók.

9496 sz.
1690.

Árlejtési hirdetmény.

Pécs szab. kir. város közkórházában

egy 3-ik gőzkazánnak

felállítása határozatván el, arra ezennel árlejtés hirdettetik, következő feltételek mellett:

1. A kazán forrcsőves legyen, legjobb stajerországi 10^{mm} erős lemezekből készítették következő méretekkel: hossza 6,3 mét., átmérője 1,1 mét., a gőzgyűjtő átmérője 0,6 m., ennek magassága 0,8 m., a forrcső hossza 4,6 m., átmérője 0,7 m lemez vastagsága 7^{mm}, az összekötő cső hossza 0,8 m., átmérője 0,45 m., összes sulya legalább 3186 kilogramm.

2. E kazán felszerelve legyen egy vizmutatóval, mely két próba csappal és két csavarlejjel bír és sárga rézből készült, 1 drb manométerrel hozzá való rézcsavarral, 1 drb törvényszabta controll manométer csappal rézből, 2 drb. biztosító szeleppel, 2 emelyüvel és 2 sulylyal; egy gőzkieresztő késsülékkel, 2 drb tápfej s a hozzá való szelepekkel és 1 vízbeeresztő csappal.

3. A kazán teljes fűtő szerkezete, mely is az ajánlatban részletesen felsoro-
landó s azok minimalis sulya felemlítendő.

4. Az új kazánnak a régiekkel való összeköttetéséhez szükséges szerkezet,
mely az ajánlatban szintén részletesen felsorolandó.

5. Végül a kérdéses kazánnak a már létező kazánház átalakítása mellett való teljes befelezési munkálatai.

6. Vállalkozó a kazánt legkésőbb 3 hó alatt tartozik készen a kórháznak át-
adni, ellenesetben a késedelem minden napjáért 10 frt kötbért tartozik fizetni.

7. A kazán csakis a helybeli kir. államépítészeti hivatal közbe jötte mellett
a vállalkozó költségén megejtendő törvényszabta próba után fog a kórházi pénztár
által kifizettetni s pedig két részletben: tele t. i. azonnal, tele pedig 1891. év elején.

8. Az ez iránti zárt ajánlatok legkésőbb f. évi július hó 24-én
déli 12 óráig nyujtandók be Pécs szab. kir. város polgármesteri
hivatalánál.

Pécs szab. kir. város tan. 1890. évi július hó 16-án tartott üléséből.

Jilly Alajos,
városi tanácsos.

Lauber Rezső

téglagyár-tulajdonos

Pécsen, Mária-utczca 43. szám.

Elvállal évi cserepező munkálatokat és javításokat 3 és 6 évi szerződésre ugy új
cserepezéseket a legjobb anyagból egy évi jótállás mellett. Szállit és elad cserep-
zsindelet, olított meszet és homokot a legolcsóbb áron

♦♦ Bérkocsik és fuvaros lovak ♦♦

mindenkor jutányosan kaphatók.

Telefon-összeköttetés a házban, a téglagyárral és homokbányával.

Főügynöksége a „PHÖNIX”

es. kir. szabad. osztrak biztosító társaságnak tűz, élet, elemi károk és balesetek ellen
Pécs és vidékére: ajánlkozik biztosítási felvételek jutányos eszközésére. Ugyanitt jég-
kár elleni biztosítások elfogadtatnak.

Az első magyar asphalt-társaság főképviselesége

elvállal mindenemű asphalt munkálatokat, beton készítéseket járdákon, udvarokban
és melléképületekben.

A cs. és kir. kiz. szab.

Herzog Sándor gyárai, Bécs, I., Graben, Bräunerstrasse 6.

szállítanak elismert legjobb minőségű

Mosógépeket,

(Strakosch és Poner
szabadalmazott)

facsarógépeket,

ruha-mángolókat,

vasalógépeket

sat.

Csatorna-zárakat,

önmozgásu,

legjobb védelem

áradás ellen,

patkányok ellen,

csatorna bűz ellen.

Meidinger-kályhákat

egyszerű és díszes kiállításban.

szabályozható

töltő-kályhákat,

Caloriférest,

központi fűtéseket,

szellőztető készülékeket.

Eladás jótállás mellett. — Képes árjegyzékek ingyen és bérmentve.

Árverési hirdmény.

A pécsi kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság közbírré teszi, hogy Papp János és Papp János végrehajtható Pécsi Józsefné szül. Papp Róza végrehajthatást szenvedő elleni 103 frt 20 kr. tőkekövetelés és járuléka iránti végrehajtási ügyében a pécsvárad kir. járásbírósg területe levő Berkesden fekvő a berkesdi 610. sz. tjkvben felvett 226. bszsz. 193. a. sz. házra, 240 frt becserban, tehát nemcsak végrehajthatást szenvedett illető fele részére, hanem a társtulajdonos Pécsi Józsefet illető másik fele részére és az 1881. évi 69. t. cz. 156. § a értelmében az 1/4 teleknek Pécsi Józsefet illető fele részére 384 frt becserban a + 4303/23. bszsz. fekvősegre egészben szintén az 1881. évi 60. t. cz. 156. § a értelmében 32 frt becserban mint ezennel megállapított kikiáltási árban az árverés elrendelte és hogy a fentebb megjelölt ingatlanok 1890. évi szeptember hó 20-dik napján d. e. 10 orakor Berkesd község házába megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alul is eladotni fognak.

Árverezni szándékozik tartoznak az ingatlanok becserbanak 10⁰/₀ át, vagyis 24 frt, 38 frt 40 kr. és 3 frt 20 kr t készpénzben, vagy az 1881. LX. t. cz. 42. §-ában jelzett árfolyammal számított és az 1881. évi november 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadéképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881. LX. t. cz. 170. § a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényű átszolgáltatni.

A pécsi kir. törvényszék mint telegkönyvi hatóság Pécssett, 1890. évi június hó 25-ik napján.

Lukrits István,
kir. törvénzi bíró.

Ház eladás.

Az Anna-utca 4. sz. alatti újonnan épített, több évig adómentes

emeletes ház

melyben 3 lakás, 13 szoba, 2 nagy alkoven s minden hozzá tartozó, házmesteri lakás, kert, kut, felső és nagy alsó pince van, szabad kézből eladó.

Bővebbet ugyanott a tulajdonosnál.

Szártalan és nyomban száradó

10 méterhez 1 kité. Fed bármily előbbi festést.

Ára 1 lit 20 kr.

Christoph Ferenc
SZOBAPALLO-FÉNYLAKK

Jelentő teszi, hogy a szobák a mázolás alatti használatának, mivel a kellemtelen szag és a lassú, ragadós száradás, mely az olajfestékek és az olajok miatt szárad, elkerülte. Kiemelt a használat olyan egyszerű, hogy kiki maga végezheti a mázolás. A pallo nedves tárggyal feltörölhető, anélkül, hogy ártalmat tenyér. Meg kell különböztetni:

szinezett szobapallo-fénylakk, sárgasárbarnát és mahagonbarnát, mely akár csak az olajfesték fölti be a pallo-t s egyuttal fényt is ad. Ezért egyaránt alkalmasnak régi vagy új pallo-ra. Teljesen beföd minden föltöt. A idebbi mázolás több, van azután

tiszta fénylakk (szinezetlen) új pallokra és parketre, mely csupan fényt ad. Különbö parketre s olajfestékek mar bemázolt egészen új pallokra való. Csak fényt ad, onnélfogva nem fölti el a famazást.

Postasomag, körülbelül 35 méterre mért, két közepes-gyágu szobára való) 5 frt. 90 kr. vagy 60. mázka.

A közvetlen megrendések minden városban, ahol rakatárak vannak, ide küldendők. Mintamázások és prospectusok ingyen és bérmentve kitételek. A beszállítástól kezdve a vizsgálat a cégre s a gyári jogyer, mivel ezt a több mint 25 éve létező gyártmányt okir. utánmozgatók hamisították, s sokkal rosszabb, a csak a helyszínen nem feloldó minőségben hozták forralomba.

Christoph Ferenc
A valódi szobapallo-fénylakk feltalálója és egyedüli gyártója.
Prága, K. Berlin.

Egyedüli árusítás Pécssett: Köszt Jánosnál.

FELHIVÁS RÉSZVÉNYJEGYZÉSRE.

A pécsi sertéshizlalda betéti társaság tagjai nevezett társaságnak részvénytársasággá leendő átalakítását és e czélból **750 drb.** egyenkint

200 frt névértékű részvény

kibocsátását határozta el. Ezen részvényekből 400 drb a jelenlegi betéti társaság tagjait illeti, 118 drb ugyancsak általuk újlag jegyeztetett s így összesen **232 drb**

200 frt névértékű részvény

bocsátatik aláírásra.

Az aláírási feltételek: a jegyzéskor a 200 frt névértékű **minden részvény után** első részletfizetesként **10% és 4 frt alapítási költség** fizetendő.

Az aláírás eszközölhető **folyó évi július hó 24-ig.**

ULLMANN M. KÁROLY

bank- és váltóüzletében Pécssett,

hol is a részletes és az 1875. évi XXXVII. t. cz. 150. §-ának megfelelőleg készített aláírási tervezet megkapható.

BÉRBE ADANDÓ

a Pécs baranyai központi takarékpénztár Bazár épületében — Széchenyi-tér — folyó évi november 1-jétől bérbe adandók:

a) Zsolnay I. czég által bérben birt összes helyiségek

egészben vagy részben,

b) Muhr Henrik czég által czukrázdnak használt

bolti helyiség,

továbbá azonnal:

c) egy 3 szoba-, konyha-, kamara-, farakhely- és padlás-részből álló

1. emeleti lakás.

DREHER ANTAL „kőbányai kiviteli söre“

a monarchia legjobb és legkitünőbb söréül ismeretes Pécssett kizárólag a főraktárban

Bayer Ferencznel

kapható.

A több oldalról tett erőlködések és más fajta sörök, minők szalon sör, udvari sör elnevezések mit sem használnak és az eddig elismeret „DREHER A. KŐBÁNYAI SÖRE“ ezután is

♦♦ minden sörök királya ♦♦

marad. — Dreher Antal kőbányai máreziusi és királysöre általam itt palaczkokban forgalomba hozatva csak akkor valódi, ha a palaczkok dugóiba „DREHER A. KŐBÁNYA“ van beágtatva, mit a dugó kihuzásnál ügyelembre venni kérek.

Bayer Ferencz,

DREHER A. kőbányai sörének főraktára Pécssett